

Carole King, *Tapestry* (1971)

Carole King dreigt in de eenentwintigste eeuw tussen de plooiën van de rockgeschiedenis te vallen. Ze is nog altijd actief als muzikant, maar heeft de laatste vijftig jaar nauwelijks nog een memorabele song geschreven. Nochtans is Carole King de succesvolste songschrijver van de tweede helft van de twintigste eeuw. Met haar songs, die ze meestal schreef met haar toenmalige echtgenoot Gerry Goffin, zijn er liefst 118 hits gescoord. Ze is niet alleen de succesvolste, maar ook een van de grootste en beste songschrijvers van die tweede helft van de twintigste eeuw. En ze heeft beroemde fans: John Lennon, Paul McCartney, Randy Newman, Elvis Costello en James Taylor wilden allemaal de nieuwe Carole King worden. Die adoratie is helemaal terecht. Want 'The Locomotion' van Little Eva, 'Up on the Roof' en 'Some Kind of Wonderful' van The Drifters, 'I'm into Something Good' van Herman's Hermits, 'Will You Love Me Tomorrow' van The Shirelles, 'Take Good Care of My Baby' van Bobby Vee, 'Goin' Back' van Dusty Springfield en The Byrds, 'One Fine Day' van The Chiffons, '(You Make Me Feel like a) Natural Woman' van Aretha Franklin en 'Crying in the Rain' van The Everly Brothers ... het zijn allemaal songs van Carole King.

Carole King komt uit Brooklyn. Ze wordt geboren als Carol Joan Klein. Ze krijgt haar eerste pianolessen van haar moeder als ze vier is en ze blijkt heel veel talent te hebben. Ze is pas vijftien als ze in 1957 voor de eerste keer met haar songs gaat leuren bij een muziekuitegever. Datzelfde jaar nog tekent ze een eerste contract als songschrijver. Op de middelbare school heeft Carol een relatie met toekomstig collega-songschrijver Neil Sedaka. Die schrijft voor haar in 1958 de hit 'Oh! Carol'. Een jaar later schrijft Kings echtgenoot Gerry Goffin (samen met haar) de antwoordsong 'Oh! Neil'. Maar dat wordt een grandioze flop. Gerry Goffin is Kings grote liefde, ze trouwt met hem als ze zeventien is, hij is eenentwintig. Ze is ondertussen ook zwanger van hun eerste dochter Louise. Gerry Goffin is niet alleen Kings ideale man, hij is ook de ideale songschrijffpartner. Carole bedenkt de

verrukkelijkste melodieën, terwijl Gerry de gave heeft om met heel eenvoudige woorden heel diepe dingen te zeggen. En hij weet deksels goed dat als een tiener luistert naar songs over gebroken harten, geliefden die naar elkaar verlangen en beelden als de sterren en de maan, dat die maar aan één ding denkt: seks. Zo worden ze een van de succesvolste songschrijversduo's ooit. Ze schrijven aan de lopende band bij muziekuitgeverij Aldon Music op Broadway in een cockpitkantoor-tje met enkel een piano, een bureau, twee stoelen en een overvolle asbak, naast tientallen andere songschrijvers zoals Neil Sedaka, Neil Diamond, Barry Mann en Cynthia Weill, want Aldon Music is een hitfabriek. Van smachtende tienersongs evolueren de liedjes van het duo naar songs over relatieproblemen, alsof ze mee opgroeien met hun songs en hun leven de kunst imiteert en andersom.

Maar als The Beatles stormenderhand de Verenigde Staten innemen, komt er aan het tijdperk van de professionele songschrijver een einde. Ook in haar relatie met Gerry Goffin zit de klad. Hij is verslaafd aan acid, wat samenwerken en -leven steeds moeilijker maakt en daarom gaan ze uit elkaar. Dat relatietrauma komt ze nooit meer te boven. Ze trekt met haar twee dochters Louise en Sherry en haar kat Telemachus van New Jersey naar de Westkust, naar Laurel Canyon waar alle hippies die de jaren zestig hebben overleefd samenhokken: Neil Young, David Crosby, Stephen Stills, John Mayall, Don Henley en Glenn Frey, Brian Wilson, Joni Mitchell, Graham Nash. Zo transformeert King van stadsmeisje uit Brooklyn en brave huisvrouw uit de suburbs tot een bohemien. Ze staat er vanaf nu alleen voor en begint een band, The City, met Danny Kortchmar en Charles Larkey die in de anarchistische groep The Fugs hebben gespeeld. Met Larkey begint ze ook een verhouding en hij wordt haar tweede man. De plaat *Now That Everything's Been Said* flopt ten onrechte, net als haar eerste soloalbum *Writer*, vol mooie Goffin- & Kingnummers.

Dan moet Lou Adler er zich mee, haar platenbaas, manager én producer. Hij weet dat Carole King kan schrijven, pianospelen, een song arrangeren. En dat ze die kan zingen, want platenbazen beluisteren haar demo's altijd met veel plezier. Daarom wil hij dat King haar eigen

stem ontdekt. Als Adler de songs hoort die King aan het schrijven is, beseft hij dat hij goud in handen heeft. Hij trekt met King en een kleine compacte band de studio in. Adler bezit het talent om in de studio een veilige plek te creëren waar artiesten zich creatief kunnen uitleven. Voor de opnames kiest hij A&M Studio B, de Carpenters zitten in Studio A en Joni Mitchell neemt het klassieke *Blue* in Studio C op. Zeven blokken verder, in Sunset Sound, neemt James Taylor met dezelfde muzikanten *Mud Slide Slim and the Blue Horizon* op. Adler zet de piano in het midden van de studio en de muzikanten in een halve cirkel eromheen. Zo kan iedereen elkaar zien en kan King met haar hoofd dirigeren. King zet de studio dan weer vol brandende kaarsen en wierook. Adler verklapt pas later dat hij af en toe de lichten dimt om zo de stemming van de song te accentueren. Er is maar één probleem. De piano in Studio C is beter dan die in Studio B. Ze proberen die naar Studio B te krijgen, maar Joni Mitchell laat dat niet toe. Dus boeken ze een sessie op een avond dat Mitchell er niet is en daar nemen ze in drie uur drie sleutelsongs van *Tapestry* op: 'I Feel the Earth Move', 'You've Got a Friend' en '(You Make Me Feel Like a) Natural Woman'.

In januari 1971 nemen ze de basistracks van *Tapestry* op in vijf sessies van drie uur. Op 10 februari 1971 ligt de plaat al in de winkels. Of liever: vliegt ze de winkels uit, want de elpee wordt een instant succes. Producer Lou Adler laat de plaat klinken alsof Carole King in de huiskamer van de luisteraar piano speelt. Door de sobere maar trefzekere productie krijgt de plaat ook een tijdloos karakter. En al staat Carole King op haar negenentwintigste vijftien jaar in het vak, op *Tapestry* klinkt ze als een onbevungen debutant. Toch gaat King met gezonde tegenzin voor het voetlicht staan. Ze wil in geen geval een ster worden omdat ze heel goed weet dat sterren vallen. Elke vorm van glamour en pretentie is King vreemd. Ze vindt zichzelf geen sterke zangeres en ook critici vinden haar stem dun en schel. Toegegeven, Carole King is misschien niet de grootste zangeres ter wereld, maar ze zingt op *Tapestry* wel overtuigend, krachtig, expressief, zonder dat ze in overacting vervalt. Carole King is evenmin de beste tekstschrijver ter wereld, maar haar heldere, simpele frasen verzuipen niet in sentimentaliteit, ze blaast die niet op tot grote en grootse gevoelens.

Zo slaat de plaat aan bij een generatie jongeren die het na het debacle van eind jaren zestig en de ontzuivering begin jaren zeventig even niet meer weet. King slaagt erin de gevoelens van een hele generatie te verwoorden. De liedjes van *Tapestry* klinken als trouwe metgezellen die de luisteraar door de twijfels en teleurstellingen van het dagelijkse leven helpen.

‘I Feel the Earth Move’ is een krachtige opener. Een seksueel expliciete, agressieve song, deels gebaseerd op Ernest Hemingways *For Whom the Bell Tolls* waar de geliefden in een bos vrijen en voelen dat ‘*the earth moves out and away from under them*’. De prominente, jachtige pianopartij accentueert die seksuele spanning. ‘*I feel the sky tumbling down*’, zingt ze. King eindigt de song met een pianopartij waar de noten letterlijk naar beneden vallen. Maar producer Adler knipt die eraf, omdat hij wil dat het laatste wat de luisteraar hoort ‘*tumbling down*’ is. De song wordt een enorme hit, hij staat liefst vijf weken op nummer 1.

‘So Far Away’ is een prachtige, gevoelige ballad waar ze de eenzaamheid verwoordt van het leven op tournee en het verlangen naar haar vriend Charles die thuiszit. Maar tegelijkertijd gaat de song ook over de emotionele afstand tussen twee geliefden, alsof ze de donkere wolken boven haar nieuwe relatie al ziet hangen.

‘It’s Too Late’ schrijft tekstdichter Toni Stern over de relatiebreuk met James Taylor. Joni Mitchell en Carly Simon zijn dus niet de enigen die over James Taylor liedjes hebben geschreven. Het is een jazzy song met gitaar- en saxofoonsolo’s. De melodie in mineur en de warme, oprechte zang onderstrepen de tristesse van de song, je hoort Kings stem een beetje breken. Ook ‘Home Again’ toont dat de plaat vol verborgen verdriet zit. ‘*Sometimes I wonder if I’m ever gonna make it home again.*’ Dat verwijst mogelijk naar het feit dat ze ooit terug wil keren naar New York waar ze opgroeide, trouwde en een gezin stichtte. Maar het kan evengoed over de verloren jaren zestig gaan, een thuis die voor iedereen verloren ging door het verstrijken van de tijd.

King krijgt het idee voor de tekst van ‘Beautiful’ als ze op de metro zit. Ze ziet een hoop ongelukkige mensen rondom haar. Maar plotseling realiseert ze zich dat de manier waarop ze de andere mensen observeert eigenlijk weerspiegelt hoe ze zichzelf voelt. Ze onderstreept

daarom het belang van zelfvertrouwen en een positieve kijk op het leven. En echte schoonheid zit vanbinnen, natuurlijk. Het had een nummer voor een Broadwaymusical kunnen zijn. Niet toevallig krijgt de musical over haar leven die titel.

King legt de eerste plaatkant mooi neer met 'Way Over Yonder', een song over verlangen naar een land van melk en honing. Het is haar versie van een gospelsong, fraai gearrangeerd met een strijkkwartet en de warme gospelstem van Merry Clayton die ook 'Gimme Shelter' onsterfelijk maakt.

Op de hoes zie je een beeld van huiselijk geluk. King zit relaxed aan het raam met een losse gehaakte trui aan, in een jeans, haar weelderige krullen ongekamd over haar hoofd gedrapeerd. En met een onafgewerkt weefwerk, een *tapestry* in haar handen, net als Penelope die in de Griekse mythologie zo op de terugkeer van haar man Odysseus wacht. De kat Telemachus – genoemd naar de zoon van Odysseus en Penelope, kan het toeval zijn? – zit naast haar en kijkt recht de lens in. Het is een *lucky shot*, de enige foto van de fotoshoot van Jim McCrary waar de kat in beeld komt en King in de lens kijkt. Want op de andere foto's staart ze gewoon uit het raam, Laurel Canyon in, naar de onbestemde verte. De *tapestry* die ze in haar hand houdt, staat ook op de binnenhoes. Met de woorden 'Thank you' erop. Ze geeft die na de opnames aan producer Lou Adler. Terecht.

Het is een iconisch beeld van een iconische plaat. En toch heb ik de vinylversie pas in 2019 gekocht. Meer zelfs, ik heb *Tapestry* pas eind 2018 voor het eerst volledig beluisterd. De elpee was een zodanige evidentie in de platenkast van jongeren in de jaren zeventig en tachtig dat de plaat altijd aan mij is voorbijgegaan. De songs die ik kende kwamen vanzelf naar me aangewaaid op de radio. Tot mijn vrouw en ik in november 2018 naar New York gaan. Ik zie dat helemaal zitten, het is mijn cadeau voor haar veertigste verjaardag. Alleen: ze wil graag naar een musical op Broadway, want dat doe je toch als je in New York bent. Inderdaad, dat doet iedereen. Behalve ik, want ik heb

een schurfthekel aan musicals. Maar om mijn vrouw een plezier te doen begin ik te scrollen door de musicals op Broadway. Ik word er niet echt vrolijk van: *The Phantom of the Opera*, *Aladdin*, *Frozen*, *The Lion King*. Ik bestel bijna met heel lange tanden tickets voor *The Lion King* als ik plotseling een musical zie met de naam *Beautiful* over het leven en werk van Carole King. En ik denk: als ik mag kiezen tussen *The Lion King* en Carole King, dan weet ik wel welke King ik kies. Ik koop tickets en vertel het heuglijke nieuws aan mijn vrouw en die zegt me: 'Maar ik ken daar niets van.' Ik heb haar toen geantwoord: 'Wacht maar tot het begint.' En inderdaad, niet alleen is de musical een feest van herkenning, het is ook een schitterende voorstelling. Want de songs van Carole King staan centraal en als er nu één leven is waar je af en toe in mag zingen, dan is het toch wel in een musical die beschrijft hoe Carole King haar grootste hits heeft geschreven. Het zou bizar zijn dat daar niet in gezongen wordt. En sindsdien draaien we bij ons thuis *Tapestry* grijs.

'You've Got a Friend' kennen we ook en misschien vooral in de versie van James Taylor. Volgens hem is het een antwoordsong op zijn eigen 'Fire and Rain' waarin hij zingt: 'I've seen lonely times when I could not find a friend.' Maar al gaat de song niet over hem, hij scoort er een enorme hit mee en King speelt er zelf op mee. Het is een ode aan de vriendschap en de verbondenheid, erg populair bij mensen die een boost nodig hebben voor hun zelfvertrouwen. Kings eigen versie is de meest doorvoelde, met Taylor en Joni Mitchell als achtergrondstemmen. 'Where You Lead' is dan weer geïnspireerd op het boek *Ruth* in de Bijbel. 'Where you go, I will go', zingt King. Kwatongen beweren dat de tekst het stereotype bevestigt dat een vrouw haar eigen carrière moet opgeven om haar man te volgen, maar voor mij is het gewoon een liefdeslied.

Dan volgt Joni Mitchells favoriete song aller tijden – en mijn favoriete Carole Kingsong. 'Will You Love Me Tomorrow' is de eerste hit die ze scoort met Gerry Goffin die daarna zijn job als apothekassistent kan opgeven. Tekstueel gewaagd, want over een onenightstand: 'Can I believe the magic in your sighs', klinkt het. Kings eigen versie is veel trager en voor mij de definitieve. *Nobody sings Carole King like Carole*

King. Hier klinkt het als een elegie voor haar verloren gegane huwelijk en jeugd, alsof Gerry Goffin op het moment dat hij het schreef al het mogelijke einde van hun relatie voor ogen hield. Goffin en King maakten er ook het melodietje van hun deurbel van, wat extra pijnlijk was toen ze uit elkaar gingen. Lou Adler voegt de song toe aan de plaat omdat hij op zeker wil spelen. Want al kent iedereen de song, Carole King heeft zelf nog geen naam gemaakt als uitvoerend artiest.

‘Smackwater Jack’ trekt het tempo daarna de hoogte in, maar de intensiteit naar beneden. Het is een uptempo shuffle, geschreven door Goffin en King, hier voor het eerst op plaat gezet ook al zijn ze al drie jaar uit elkaar. De song over een outlaw is een lichtgewicht en de vreemde eend in de bijt op dit zo persoonlijke album, maar hij doet het goed bij de fans. Net als de titelsong ‘Tapestry’, een parabel over een man die in een pad verandert – een omgekeerd sprookje. King gebruikt het verhaal als een metafoor voor haar eigen leven, haar eigen gevoelens en die zijn *‘a tapestry to feel and see, impossible to hold’*. Net zoals het weefwerk op de cover onaf is, is de toekomst onzeker.

En terwijl ‘Will You Love Me Tomorrow’ symbool staat voor het begin van King en Goffins relatie, zo is ‘(You Make Me Feel Like a) Natural Woman’ de laatste hit vóór haar echtscheiding van Gerry Goffin. Op een mooie middag wandelen Gerry en Carole op Broadway als er een grote limousine met geblindeerde ramen stopt. Het achterraampje schuift naar beneden. In de auto zit Jerry Wexler, hoge pief bij Atlantic Records. Hij windt er geen doekjes om: ‘We zoeken een enorme hit voor Aretha.’ Hij hoeft haar familienaam niet eens uit te spreken. Ze buigen zich voorover om beter te horen wat hij wil. ‘Waarom schrijf je geen songs met als titel “Natural Woman”?’ Gerry en Carole kijken elkaar aan. Goeie titel. Wexler ziet dat hij touchee heeft, schuift zijn raam weer omhoog en weg is de limousine. ‘Wauw, ze willen dat we voor Aretha Franklin schrijven’, zegt Carole. ‘Dat kunnen we’, antwoordt Gerry, want hij heeft al een idee. Thuis luisteren ze naar oude rhythm-and-blues en gospel op de radio, gaat Carole aan de piano zitten en speelt gospelakkoorden in 6/8. Dat maakt het voor Goffin naar eigen zeggen erg makkelijk om een tekst op te schrijven. De volgende dag brengen ze de demo naar Jerry Wexler en de rest is geschiedenis. De song wordt effectief een enorme hit voor Aretha

Franklin. Op *Tapestry* haalt de song nergens het glorieuze van Aretha Franklins versie. Daar kan King niet mee concurreren, maar dat is ook niet de bedoeling. King en Adler willen de overtuiging weergeven van de oorspronkelijke demo. En daar slagen ze in, vooral omdat King zich zo inleeft in de tekst van haar ex-man. Ook hier beweent ze hun verloren gegane liefde. Maar het klinkt krachtig, nergens tranerig, bijna als een heropstanding, een bevestiging dat ze de scheiding overleefd heeft. En ze speelt de song bijna solo. Alleen op het einde krijgt ze assistentie op bas van Charles Larkey, haar geliefde, alsof ze zo rechtstreeks via de song met hem praat.

Als Charles Larkey aan het einde van de opnames voor *Tapestry* aan Lou Adler vraagt wat hij van de plaat denkt, omdat hij zelf niet echt overtuigd is, antwoordt Adler: 'Het wordt de *Love Story* van de platen.' *Love Story* is in 1970 de grootste bestseller in de Verenigde Staten en wordt al even succesvol verfilmd. Adler krijgt helemaal gelijk, *Tapestry* is een bom. De plaat blijft vijftien weken lang op nummer 1 in de Verenigde Staten en resideert vijf jaar lang in de hitlijsten. King wint er vier Grammy's mee, wat niemand tot dan toe ooit was gelukt. Maar ze komt niet naar de uitreiking die voor het eerst live wordt uitgezonden omdat ze liever tijd doorbrengt met haar pasgeboren dochter Molly.

King beseft tijdens de opnames helemaal niet dat *Tapestry* een van de grootste *millionsellers* in de populaire muziek zal worden. Met *Tapestry* doet ze immers wat ze altijd al heeft gedaan, songs opnemen die ze heeft geschreven. Maar *Tapestry* capteert de tijdsgeest helemaal. Carole King zingt recht uit haar hart en raakt zo een gevoelige snaar bij het publiek. Dat was de boodschap waarop al die jongeren zaten te wachten. Een boodschap uit de mond van de *girl next door*, niet van een onbereikbare diva, en net daarom zo herkenbaar, gegoten in erg sterke melodieën, gezongen met een doorleefde stem die in dialoog gaat met de pianopartijen. King zelf vindt haar succes overigens onverdiend. Ze weet dat ze talent heeft, maar het is ook de juiste plaat op het juiste

moment en op de juiste plaats. Blijkbaar beginnen mensen in die periode introspectief te worden en de gevoelens die zangers bezingen persoonlijk te ervaren. Dat bewijst het ongeveer gelijktijdige succes van *Tapestry*, *Sweet Baby James* en *Blue*. Wellicht zijn King, Taylor en Mitchell gewoon moderne troubadours.

King blijft er vijftig jaar later nog steeds erg nederig en oprecht bescheiden bij. Ze kan het nauwelijks bevatten dat de plaat de soundtrack van het leven van jongeren blijft. Want het was ook al de soundtrack van het leven van hun ouders – en bij sommigen zelfs van hun grootouders. *Tapestry* is de eerste rockklangspeler die vooral door meisjes én hun moeders wordt gekocht. En al is het een zelfbewust werkstuk van een krachtige, bevrijde vrouw, het is zeker geen feministisch statement. Uiteindelijk gaat de plaat over stabiliteit, beschutting, vertrouwen en een thuis vinden. Het is in geen geval een statement van onafhankelijkheid en zelfdeterminatie. De plaat krijgt ook kritiek. Ze zou te vlak geproduceerd zijn, niet jazzy genoeg, niet poppy genoeg, terwijl net dat gezorgd heeft voor het tijdloze karakter. En ze zou te licht uitvallen, zeker als je ze vergelijkt met platen van Dylan of Mitchell. Maar wat is er licht aan een plaat van een vrouw die bewust haar eigen lot in handen neemt en haar persoonlijke ervaringen vertaalt in simpele, maar pakkende én levensechte songs? Vandaar dat zoveel mensen zich in de plaat herkennen. Jon Landau besluit zijn artikel in *Rolling Stone* met een knipoog naar een song van Curtis Mayfield: *'The woman's got soul.'* Inderdaad.

King verwacht niet dat het succes van *Tapestry* zich zal herhalen. Ze is al blij dat ze kan blijven schrijven, opnemen en genoeg verdienen terwijl ze daarnaast een 'gewoon' leven leidt. En ze krijgt gelijk, althans voor een deel. Na *Tapestry* is het vat af voor Carole King. Ze maakt daarna nog zo'n twintig platen, maar de enige uitschieters daarbij zijn een plaat voor kinderen en een album met kerstsongs. Voor iemand met zo'n repertoire is dat pijnlijk, al ligt ze daar zelf nog het minst van wakker. Waar King wel van wakker heeft gelegen, is dat ze altijd op foute mannen viel. Zeker de derde, Rick Evers, was een compleet foute kerel. King is daar open over in haar autobiografie. Nadat ze

een aantal hoofdstukken over haar hits heeft geschreven titelt ze een hoofdstuk: 'A *different kind of hit.*' Ja, Carole King heeft jarenlang klopgekregen van haar derde echtgenoot. Het enige goeie wat die relatie haar oplevert, is dat ze in Idaho gaat wonen, in de natuur, weg van alle gedoe van Los Angeles of New York. En daar een bescheiden leven leidt, een gelukkig leven, want zonder man.